

ÜNİTE VI

- 1) **Falih Rıfki Atay - Bizim Akdeniz**
 - A. Sessiz okuma
 - B. Anlatım türlerinden gezi (seyahat) yazısı
 - C. Gezi yazısının genel özellikleri
 - Ç. Anlatıma yön veren genel amaçlar
 - D. Anlatım çeşitleri (açıklayıcı, tartışmacı, tasvirî (betimleyici), hikâye edici anlatım)
 - E. Büyük ve küçük ünlü uyumları
 - F. Ünsüzlerin ve ünlülerin özellikleri
 - G. Ünsüzlerle ilgili kurallar
 - H. Anlatım bozuklukları
- 2) **Yahya Akengin - Eski Çarıklar**
 - A. Canlandırarak okuma
 - B. Anlatım türlerinden tiyatro
 - C. Tiyatronun genel özellikleri, tiyatro terimleri, tiyatro çeşitleri
 - Ç. Kendini tanıtma, tanışma, tanıştırma, teşekkür etme, özür dileme, telefonla konuşma, bayram, ziyaret, tebrik, taziye, karşılama, uğurlama konuşmaları
 - D. Kaynaştırma, ünlü düşmesi, ünlü daralması
 - E. Anlatım bozuklukları
 - F. Kâğıt ve sayfa düzeni, yazdıklarını değerlendirme
 - G. Fiillerde anlam kayması, ek fiil, birleşik zamanlı fiiller
- 3) **ÖZET**
- 4) **TEST VI**

BU ÜNİTENİN AMAÇLARI

Bu ünitenin sonunda;

- * Canlandırarak okumayı, tiyatro metinlerinde bunu nasıl kullanacağımızı,
- * Anlatım türlerinden gezi yazısı ve tiyatro eserinin özelliklerini,
- * Tiyatroyu oluşturan unsurları,
- * Anlatıma yön veren genel amaçları ve anlatım çeşitlerini,
- * Büyük ve küçük ünlü uyumlarını, ünlü ve ünsüz harflerin özelliklerini, ünsüz ve ünlü harflerle ilgili kuralları,
- * Konuşma türlerini,
- * Anlatım bozuklukları ve nedenlerini öğreneceğiz.

NASIL ÇALIŞMALIYIZ?

- * Düz yazı (gezi yazısı, makale, deneme vb.) türlerindeki metinleri sakın bir ortamda önce sessiz daha sonra sesli olmak üzere birkaç kez okuyunuz.
- * Metinlerin ve konularını tam olarak anlaşılabilmesi için size yöneltilen soruları ve yapmanız gereken etkinlikleri sırasıyla ve eksiksiz yapmaya çalışınız.
- * Çalışmalarınızda Türkçe sözlük ve yazım kılavuzundan yararlanınız.
- * Yalnızca size anlatılanlarla sınırlı kalmayınız. Başka örnek metinlerle konuları derinlemesine araştırarak bilginizi ve okuma kültürünüzü geliştiriniz.

ÜNİTE VI

HAZIRLIK

Aşağıdaki şiir Anadolu'yu, Anadolu'nun güzelliklerini, insanını, tarihini, değerlerini anlatan bir eserdir.

Ülkemiz “uygarlıklar beşiği”dir. Her dönem bir uygarlığa ev sahipliği yapmış ve o uygarlıkları bünyesinde harmanlamıştır.

Anadolu; bağrını kazdıkça tarih fıskıran bir medeniyet madeni gibidir. Onun bu zenginliği, çeşitliliği insanına da yansımıştır.

Attilâ İlhan şiirlerinde aşk, ayrılık, yalnızlık vb. konuların yanında toplum ve toplumsal olayları da işlemiştir.

Bu şiir Anadolu'yu karış karış gezmiş, Anadolu insanını tanımış bir kalem tarafından yazılmıştır. Şiir şimdiye kadar görmediğiniz bir düzende yazılmıştır. Özel adda ve dize başlarında büyük harf kullanılmamıştır. Bu Attilâ İlhan'ın üslubudur.

Şiiri önce sessiz okuyunuz. Okurken duygu yoğunluklarına dikkat ediniz. Daha sonra sesli okuyunuz.

TÜRKİYE

Türkiye türkiye dağlarını duman almış
üzümler memleketi tütünler memleketi
Türkiye Türkiye çok gülmüş çok ağlamış
sabırlı bağı yanık insanlar memleketi
bulut gibi köpürmüş topraktan bereketi
pehlivan dağlarında şafaklar büyümüş
ya o nehirler delirip gür gür gelirler
bir şarkı gibi dağdan denize yürümüş

...

sen Türkiye'sin ekmeğim tuzum Türkiye
omzumda mavzer koynumda çevresin
ve kıl heybemde taze lor peyniri
gök rengi süt karanfil rengi şarab

batan güneş gibi bakır taş kömürü
 ve rüzgâra vermiş saçlarını nefti ormanlar
 ve köylere karşı sarışın harmanlar
 ferik elması kavun karpuz dut ve kayısı
 fındık da sende ceviz de sende badem de sende
 alnımın teri gözlerimin nuru Türkiye

sen Türkiye'sin evim barkım köyüm obam Türkiye
 o senin çifte çarşılı harb görmüş şehirlerin
 sahilde mersin yayla türküsü konya
 adana'nın yolları taştan yola çıkıp maraş'tan
 ezanla birlikte vardık bir akşam urfa'ya
 Bursa'nın ya bursa'nın ufak tefek taşları
 uçan yıldızı dondurur ardahan'ın kışları
 Erzincan'da bir kuş var kanadı gümüş pul pul
 ve göğe kılıç gibi çekmiş minarelerini
 şehirler padişahı canım istanbul

Türkiye Türkiye ay'lı yıldız'lı Türkiye
 sen mehmed'sin omuzların anadolu yaylası
 aladağlar toroslar dev gibi gövden
 sen şehid oğlu şehid babası
 sana selâm olsun dünyadan
 hürriyetten

Attilâ İLHAN

Şiiri okudunuz. Şiirde anlatılan, tanıtılan yerleri gözünüzün önünde canlandırabildiniz mi?

Siz yörenizle ya da ülkenizle ilgili bir şiir veya yazı yazsaydınız nelerden bahsederdiniz?

Başka ülkeleri tanımak için ne gibi yollara başvururuz? Neden?

Ülkemizi tanıtmak için neler yapmalıyız?

Okuyacağınız parça Falih Rıfkı Atay'ın Antalya'ya yaptığı bir geziyi anlatmaktadır. Parçayı dikkatlice okuyunuz. Anlatılan yerleri yazarın anlatımlarıyla ya da daha önceki bilgilerinizin de yardımıyla gözünüzde canlandırmaya çalışınız. Yazar yöreyi nasıl aktarmıştır, neden sorularına okurken yanıt bulmaya çalışınız.

BİZİM AKDENİZ

Bir akşamüstü Erenkuş'a doğru yürüyünüz ve elektrik santralinin taraçasına inerek iki yanınızda gür çağlayanlar, körfezi ve Akdağ'ı seyrediniz. Fransız seyyahı diyor ki: "Bu dağların arkasına inen güneşi Antalya yakasından görmek kadar haşmetli bir şey akla gelemmez." Kumsaldan en yükseği 3450 metreye çıkan bu dağ, tepe, sırt ve geçit yığınlarının ılık bir ekim ikindisinde açık ve koyu, sönüp yanan renklerine bakıyorum. Toroslar, Antalya Körfezi'nden bu dalgalarla Akdeniz'e kavuşuyor. Sıfırdan üç bin metre, şehir ve liman üstünde ezici, boğucu ve bunaltıcı bir ufuksuzluk hatıra getirebilir. Yatık kıyılı, dar limanlı ve yakın yüksek dağlı İskenderun'da da hâl böyledir. Antalya'nın arkası ve bir yanı alabildiğine açıktır. Körfezi çeviren dağlar ise hem millerce uzaktadır hem de alçaklı yüksekli tepeler, yaylalar girinti ve çıkıntılarla yüceliğini kaybetmeyen fakat ağırlığı da duyulmayan, eşsiz bir değişkenlik gösterir. Günün hiçbir saatinde ışığın kara resim oyunlarının eksildiği görülmez. Oralardan pınarlar gibi saf Türk isimleri akıyor. Akdağ, Beydağ, Çanakyaran, Deliktaş, Yanartaş, Türklerin bu yalçın kayalar üstüne ne zaman konduğu pek bilinmez.

Çağlayan sesleri ile gönül oyalayıp renklerine resimlerine doyamadığımız bu şeyin adına tabiat diyoruz. Burada tabiatın her türlü var. Lübnan çamları yetişen yaylaları ile dağ ve orman tabiatı, eriyen yalısı eşsiz bir kıyıları tabiatı, sağa döndüğünüzde gözlerinizi görünmez çizgileri de ile dinlendiren, sola baktığınızda hayalinizi enginler rüyası içinde sallayan deniz tabiatı, iki taraça ile Toros eteklerine doğru geniş, düz avlık ve seyranlık ova tabiatı, hepsi, her çeşidi var. İsviçre'deki dağ karşınızda, Riviera'daki kıyıları önünüzde, Macaristan'daki ova arkanızdadır.

Kaleleri, sarayları ve mezarları ile oyma kayadan kapılarında İskender'i durduran Termesus ise şu tepenin üstündedir. Atina'ya kadar gül yağı ve balsam yollayan Phaselis, karşı kumsalın biraz yukarisındadır. Eski Olbiya, ağaçlarını gördüğünüz çiftliğin yanlarında idi. Siz kendiniz, şimdi Bergama Kralı II. Attalus'un kurduğu 2099 yıllık Attalia'nın içindediniz. Yirmi, yirmi beş kilometrede bir jimnazları, ile tiyatroları ve stadyumları ile, surları ve sütunları ile, bir site yıkıntılarına rastlıyorsunuz. Bu, tarihtir. Onun da devir devir, bin türlü, bin hatırlısı var.

Tabiat, tarih ve sanat, iç içe, koyun koyuna, katran çamı bir saray sütununa gölge vererek bir hisar Akdeniz parçalarının en tatlısı üstüne aksini sunarak çağlayanların burçlardan sesi gelerek her şey bir aradadır.

Birini bulan bahtiyardır: Fakat sizi Antalya'da nereye davet edeyim? Otel bulamayacaksınız. Katran çamlarının gölgesine kavuşabilmek için, katır sırtı

arayacaksınız. Aspendos Tiyatrosu'na gitmek için kuru hava bekleyeceksiniz ve orada küçük bir kulübe çatısı altına sığınamazsınız. İnsanların yapamayacağı, yaratamayacağı, erişemeyeceği her şey var. Sizi, bunların hazzına doyurabilmek, bunların koynunda avutmak için fakir zengin, herkesin yapabileceği şey eksik!

Falih Rıfkı ATAY

OKUMA, ANLAMA

Okuduğunuz parça yazarın “Gezerek Gördüklerim” adı eserinden alınmıştır. Yazar bir eserinde gezip gördüğü yerleri anlatan yazılarını toplamıştır.

Parçada anlamını bilmediğiniz sözcük ve sözcük gruplarının altını çiziniz. Bu sözcük ve sözcük gruplarının anlamlarını Türkçe Sözlük'ten yararlanarak bulunuz.

Bir yazarın yurt içinde ve yurt dışında yaptığı gezilerde gördüğü yerlerin ilgi çekici yönlerini, kendi görüş ve düşüncelerini katarak özenli bir anlatımla yansıttığı yazılara gezi (seyahat) yazısı denir.

Gezilerin yerlerin tarihi, coğrafyası, geleneği, göreneği vb. ilgili özellikleri yazarın gözlemlerine dayanarak anlatılan gezi yazısı türünde yazarın görüş ve gözlemlerini bulunuz.

Türk edebiyatında gezi yazısı türünde eser veren en önemli kişi Evliya Çelebi'dir.

Gezi yazıları insanların buldukları yerlerden başka yerlere gitme, görme arzusundan doğmuştur.

Gezilen, görülen yerlerin değişik görünüşleri, oradaki insanların yaşama biçimleri, dilleri, gelenek ve görenekleri, insan ilişkileri gezi yazılarının alanına girer.

Hukuk, folklor, toplum bilimi, tarih vb. alanlar için gezi yazıları belge görevini görür, kaynak niteliğindedir.

Aşağıdaki soruları metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Falih Rıfkı Atay'ın Antalya'ya yaptığı geziyi anlatan bir gezi yazısı okudunuz. Bu yazıda Antalya'nın hangi özellikleri üzerinde duruluyor? Kısaca anlatınız.

.....

2. Yazar Antalya'yı görmeyen biri için buranın coğrafi özelliklerinden bahsediyor mu?

.....

3. Antalya'nın tarihî özelliklerinden bahsedilmiş mi? Bunlar nelerdir? Kısaca anlatınız.

.....

4. Yazar, yazısında yalnızca gezip gördüğü yerleri mi anlatıyor? Başka nelerden bahsetmiş?

.....

5. Bu yazının kırk-kırk beş yıl öncesinde yazıldığını biliyoruz. O zamandan günümüze kadar Antalya'da neler değişmiş olabilir? Neden?

.....

Yazar Antalya'yı anlatırken açıklayıcı anlatım biçiminden yararlanıyor. Orada gördüğü güzelliklerin kendinde uyandırdığı duygulardan bahsediyor.

Duygu ve düşüncelerimizi gelişigüzel anlatamayız. Anlatımlarımız amacımıza uygun olmalıdır.

Bu amaçlar bizim anlatım şeklimizi belirler. Saydığımız bu amaçlar doğrultusunda aşağıdaki anlatım çeşitlerini kullanabiliriz.

- a) Açıklayıcı anlatım
- b) Tartışmacı anlatım
- c) Tasvirî (betimleyici) anlatım
- ç) Hikâye edici anlatım

a) Açıklayıcı anlatım

Herhangi bir konu hakkında bilgi vermek ya da bir şey öğretmek amacıyla yapılan anlatımlara açıklayıcı anlatım denir.

Açıklama, tanımlama, örnekleme, benzetme, karşılaştırma vb. yollarla yapılır.

Kısaca açıklayıcı anlatım, bilgi vermeye yöneliktir.

Aşağıda açıklayıcı anlatıma bir örnek okuyacaksınız. İlgili bölüme bu paragrafın neden açıklayıcı anlatım olduğunu yazınız.

Türkçe; söylendiği gibi yazılan, yazıldığı gibi okunan bir dildir. Dilimizde iki harfle gösterilen, yazılıp da okunmayan sesler yoktur. Konuşma dilindeki her ses için alfabemizde bir harf vardır. Kelimeleri yanlış söylemiyorsak konuştuğumuz gibi yazınca yazım doğru olur.

Türkçe yeryüzünde çok geniş alanlara yayılmış zengin bir dildir. Dünya Türklerinin Türkçeleri arasında ülkeden ülkeye değişen diyalek (lehçe) dediğimiz büyük ayrılıklarla aynı ülkede yöreden yöreye değişen ağız (şive) dediğimiz küçük ayrılıklar vardır. Bizim konuştuğumuz Anadolu (Türkiye) Türkçesinde bölgelerimiz, illerimiz vb. arasında ağız ayrılıkları görülmektedir. Kars ağızı, Antep ağızı, Konya ağızı, Rumeli ağızı vb. Bütün dünya dillerinde de bu tip ayrılıklar vardır.

Bu anlatım, açıklayıcı bir anlatımdır. Çünkü;

.....

b) Tartışmacı anlatım

Karşımızdakinin bir konu üzerinde duygu, düşünce ve davranışını etkileyip değiştirmek, istenilen şekle yöneltmek amacıyla kullanılan anlatım biçimine tartışmacı anlatım denir.

Tartışma; açık oturum, panel, konferans, sohbet, eleştiri, hikâye, roman, deneme, makale, fıkra, röportaj vb. anlatım türlerinde kullanılır.

Açıklamanın amacı bilgi vermek, tartışmanın amacı ise bir fikir çatışmasını ve düşünce ayrılığını ortadan kaldırmaktır.

Tartışmada ortaya bir öneri atılır, sonra onu destekleyecek açıklayacak, örneklendirecek deliller seçilir.

2. Aşağıdaki boşluğa “Sinema mı, tiyatro mu insanı geliştirir?” konusunda edindiğiniz bilgilerden hareketle bir tartışma paragrafı yazınız.

.....

.....

.....

.....

c) Tasvirî (betimleyici) anlatım

Bir olayı, bir varlığı, bir kişiyi; karşındakinin gözünde canlandıracak, gerekli izlenimleri uyandıracak biçimde yapılan anlatıma tasvir (betimleme) denir.

En kısa tanımıyla betimleme kelimelerle resim yapma işidir.

Tasvirin gözlemlerle sıkı bir bağlantısı vardır. Tasvir edilecek varlığın iyice gözlemlenmesi, tanınması, ayrıntılarını vb. çıkarabilmek gerekir.

Daha önce öğrendiğiniz gibi insan tasvirine portre adı verilir. İnsanın dış (fizikî) niteliklerini tanıtan tasvirler fizikî portre; ruhsal niteliklerini tanıtan tasvirler de ruhî portre denir.

Aşağıdaki paragrafta bir doğa olayı betimlemesi vardır. Dikkatlice okuyunuz. Siz de ilgili bölüme “yaz yağmuru”nu anlatan bir betimleme paragrafı yazınız.

“Yel azıttıkça azıttı. Kadınların başörtülerini kimi alacıkları, çadırları aldı götürdü. Ağaçların dallarını kırdı. Bir göl gibi durgun Ceyhan ırmağı dalgalandı, köpürdü. Dalgalar kıyıya yüklendiler. Esen yel bir su direğini aldı, yardan yukarı fıskırttı. Çukurova delirdi, uçtu. Harmanlar, saplar, pamuk öbekleri karmakarışık... Her şey karman çorman. Tozdan bir karanlık, hiç kimse yanındakini göremiyor. İrgatlar oldukları yerde kalakaldılar. Hiç kimseden çit çıkmadı herkes olduğu yere çökuverdi.”

Yaşar Kemal

.....

.....

.....

.....

ç) Hikâye edici anlatım

Görülen, bilinen, yaşanmış ya da yaşanabilecek olayları başkalarına anlatma şeklinde hikâye etme denir.

Roman, hikâye, tiyatro, masal, biyografi, otobiyografi vb. türler hikâye etme yoluyla anlatılır. Bu anlatım tarzının ortak unsurlarını daha önce hikâye türünün özelliklerini anlatırken vermiştik. Bu unsurlar; olay, zaman, kişiler, mekân, dil ve üsluptur.

“Karanfiller ve Domates Suyu” adlı hikâyeyi bir kez daha okuyunuz. Hikâye edici anlatımın genel özelliklerini yansıtıyor mu? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

DİNLEME, ANLAMA

Aşağıdaki metni dikkatlice okuyunuz. Sizce günümüzde iyi konuşan, iyi dinleyen kaldı mı?

Birbirlerini dinlemeyen insanlar anlaşabilirler mi? Bu sorulara metni okuduktan sonra yanıt arayınız.

DİNLEMEK ÜZERİNE

Herhâlde siz de dikkat etmişsinizdir. Günümüzde iyi konuşan kadar iyi dinleyen de azaldı. Âdeta kalmadı. Çünkü ortamın, biraz da çağın, yüzeyde acele, hoyrat ve savruk üslûbu, konuşan kadar dinleyeni de ister istemez etkiliyor. Konuşan iyi konuşsa, boş konuşmasa, dinleyen de iyi niyetle dinlemeye kararlı olsa bile, bir kere çevredeki radyo, televizyon, trafik ve konuşma gürültüleri dikkatinizi bulandırıyor, konsantrasyonunuzu dağıtıyor. Bu gürültü ortasında konuşan avaz avaz bağırır, siz de kulağınızı elinizle yelkenleyip dinlemeye uğraşırken ortada ne tabî konuşma tınısı ne yerine göre ses yükseltip alçaltma nüansı ne de dinleyende o konuşulanı şurup gibi içme zevki kalıyor. O “bayram haftası” der, siz “mangal tahtası” anlarsınız. İdeal konuşma ve dinlemenin çok sesliliğe tahammülü yoktur. Bir düdüdür o, oda müziğidir. Arada sessizlik de ister. Konuşulan üzerinde düşünmek, onu iyice sindirmek için... İdeal konuşma karşılıklı saygıya dayanır. İki taraflı olgunluğu ve tevazuu şart koşar.

“Bilge bir adamdı.” der Evripides (Oripid) biri için Orestes (Oreste) adlı tragedyasında. “Bilge bir adamdı o, başkalarını dinlemesini bilirdi.”

Eflatun da buna benzer bir şey söyler: “Gözlemlerle, dinle, sus, az yargıla, çok sor.” der. İyi bir dinleyici mıknağa benzer. Ağzından sözleri mıknağın gibi çeker. Onun karşısında diliniz büsbütün açılır. Düşüncelerinize canlılık gelir. Çağrışımından çağrışımına kaya kaya akar gidirsiniz.

Kötü dinleyici ise, tam tersine insanda konuşma hevesi bırakmaz. Kötü dinleyici siz konuşurken kendi söyleyeceklerini tasarlar. TV’nin yuvarlak masa toplantılarında sık sık görüyoruz. Biri konuşurken öbürleri ya sigarasının dumanına dalmış hava atar, ya da not alır gibi yapıp önündeki kâğıda resim karalar. Bazısı da kendisiyle doludur. Söyleyecekleri ile sarhoştur. İster ki hep dinlesinler. Yalnız onu... Hiç karşı koymadan...

Bunlar karşılardakilere cevap hakkı, itiraz hakkı tanımazlar.

Biz yine dönelim dinlemesini bilenlere. Henüz unutmamış olanlara.

Heinrich Böll (Henrih Böl)’ün Türkçeye de çevrilen “Saat Dokuz Buçukta Bilardo” adlı romanını tesadüfen okudunuzsa bilirsiniz. Romanın kahramanı Föhmel

(Fehmel) her sabah bir otelin bilardo salonunda Hugo'yla bilardo oynar. Bir yandan da hayatının çeşitli dilimlerini ona anlatır. Hugo iyi bir dinleyicidir. Kahramanın içini boşaltmasını sağlar. Çevresinde kendine muhatap bulamayan anlatıcı işte bu bilardo saatlerinde anılarını ona, dolayısıyla bize de iletmiş olur. Sonunda örnek dinleyicisini kendine evlât ve vâris edinmesine şaşılır mı?

Bir insanı dinlemek ona en büyük insancılığı göstermektir.

Haldun Taner

“Bilge bir adamdı o, başkalarını dinlemesini bilirdi.” sözünü kompozisyon kurallarına göre açıklayınız.

YAZMA, ANLAMA

Yöreden yöreye değişen ağız (şive) dediğimiz küçük ayrılıkların olduğunu daha önce öğrenmiştik. Herkesin kendi bölgesinin ağızıyla konuşması yöre halkına göre doğru olandır. Ama tüm ağızları birleştiren ortak bir dilin olması gerektiğini ve bu gereklilikle ortaya çıkan “kültür dili”nin olduğunu biliyoruz. “Kültür dili” dediğimiz aslında “yazı dili”dir. Dil bilgisi ve yazım kuralları “yazı dili”nden çıkmıştır.

Ortak hareket edilebilmesi için ortak dilin kullanılması zorunludur. Bunun içindir ki cümle kuruluşlarını, vurgu ve tonlamayı, kelimelerin söyleyiş ve yazılışlarını “kültür” yani “yazı” diliyle yazar, konuşuruz.

Türkçe kelimelerin her hecesinde, kelimenin son hecesiyle ekler arasında bir uyum vardır. Ünlülerle ünsüzlerin arasında olan bu uyum Türkçeyi diğer dillerden ayıran özelliklerden sadece biridir.

Büyük ve Küçük Ünlü Uyumu

Büyük ünlü uyumu: Sözcüğün ilk hecesindeki ünlü kalınsa (a, ı, o, u) diğer hecelerdeki ünlüler de kalın (a, ı, o, u) ; ilk hecesindeki ünlüler inceyse (e, i, ö, ü) öteki ünlüler de ince (e, i, ö, ü) dir.

Aşağıdaki kelimeleri inceleyiniz. Size verilen örnekten hareketle bu kelimelerde büyük ünlü uyumu olup olmadığını söyleyiniz.

yalın	ya - lın	a - ı	kalın- kalın	B. Ü. U . var.
odun	o - dun	o - u	kalın - kalın
kürek	kü-rek	ü - e
öküz	ö- küz	ö - ü
kucak	ku-cak
böcek	bö-cek
kalem
masa

Küçük ünlü uyumu: Düz ünlülerden sonra düz ünlüler (a/e, ı / i) ; yuvarlak ünlülerden sonra (o, u, ö, ü) ya geniş düz (a, e) ya da dar yuvarlak ünlüler (u, ü) gelir.

Aşağıdaki kelimeleri inceleyiniz. Size verilen örnekten hareketle bu kelimelerde küçük ünlü uyumu olup olmadığını söyleyiniz.

çelişki	çe-liş-ki	e - i - i	düz ünlüler	K.Ü.U. var.
serin	se-rin	e - i
sargı	sar-gı	a - ı
doğramak
balta
gözlük

Ünlülerin özellikleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	DÜZ		YUVARLAK	
	Geniş	Dar	Geniş	Dar
Kalın Ünlüler	a	ı	o	u
İnce Ünlüler	e	i	ö	ü

Alfabemizde sekiz tane ünlü, yirmi bir tane de ünsüz bulunmaktadır. Bu ünsüzlerin içinde sekiz tanesi sert ünsüzdür. Aşağıdaki adlandırmayı aklınızda tutunuz.

“FıSTıKÇı ŞaHaP”

Bütün sert ünsüzler bu sözcüklerde yer alan ünsüzlerdir. Dördü sert, dördü de onların yumuşamış hâli olmak üzere sekiz tane de süreksiz ünsüz vardır:

“Pb, Çc, Td, Kğ/g”

Ünsüz uyumları bu seslerin özellikleriyle ilgilidir.

a) Sert ünsüzle biten bir sözcük yumuşak süreksiz ünsüzle başlayan bir ek alırsa ekin başındaki yumuşak ünsüz kelime sonundaki sert ünsüze uyarak sertleşir.

Aşağıdaki tabloda yer alan sözcüklerin son harflerine dikkat ediniz. Yan sütunda size verilen ekleri ekleyince ne gibi değişiklikler oluyor inceleyiniz.

tomruk	- dan	tomruk- dan	tomruktan
kibrit	- de	kibrit- de	kibritte
şiş	- gin	şiş-gin	şişkin
kitap	- da	kitap-da	kitapta

b) Süreksiz sert ünsüzler (p, ç, t, k) biten bir kelime ünlü ile başlayan bir ek alınca kelimenin sonundaki ünsüzler yumuşayarak b, c, d, ğ'ye dönüşür.

Aşağıdaki tabloda yer alan sözcüklerin son harflerine dikkat ediniz. Yan sütünde size verilen ekleri ekleyince ne gibi değişiklikler oluyor inceleyiniz.

kitap	- ı	kitap-ı	kitabı
borç	- u	borç-u	borcu
ağaç	- ı	ağaç-ı	ağacı
kiremit	- i	kiremit-in	kiremidin
çorap	- a	çorap-a	çoraba

Tek heceli kelimelerle, çok heceli bazı kelimeler kural dışıdır.

Türk - ü → Türk'ü
 suç - u → suçu
 et - e → ete
 süt - ü → sütü

Türkçe kelimelerin;

a) Başında iki ünsüz bulunmaz:

spor, gram, tren, program, grup ...

b) Sonunda yumuşak süresiz ünsüzler (b, c, d, ğ) bulunmaz. Bazı kelimelerde (eş sesli sözcükler) yazılışları ayırmak için bu kurala uyulmaz.

at - ad (isim)

ad - od (ateş)

haç- hac (dinî vecibe)

c) Türkçe kelimelerde iki ünlü yan yana bulunmaz.

saat, vaiz, kuartz, hain, şiir, şair ...

DİL BİLGİSİ

Duygu ve düşüncelerin sözle ya da yazıyla yansıtılmasına anlatım dendiğini öğrenmişsiniz.

Anlatımın ilk aşaması düşünmedir. Düşünme bir bakıma sessiz konuşmadır. Kendi içinde akıl yürütmedir.

Konuşurken, yazarken düşünmek bizi birçok hatadan korur. Özensiz anlatımlarımız sonucu karşımıza çeşitli sorunlar çıkabilir.

Doğru bir anlatım yapabilmemiz için kurduğumuz cümlelerin dil bilgisi kurallarına uygun olması gerekir. İyi bir anlatım; duru, açık, yalın akıcı ve doğal olmalıdır. Bütün bunlar cümlemizde yer almazsa anlatım bozuklukları ortaya çıkar.

Dil yanlışları karşımıza dört şekilde çıkar:

1. Sözcük düzeyinde yanlışlar
2. Tamlama, deyim, atasözü yanlışları
3. Cümle düzeyinde yanlışlar
4. Yazım ve noktalama yanlışları

Sözcük düzeyinde yanlışlar; anlama, yapıya ve göreve ilişkin yanlış olmak üzere üç alt başlıkta incelenir.

1. **Sözcüklerin yanlış anlamda kullanılması:** Söylenişleri birbirine yakın olan sözcükler çoğu kez karıştırılır. Sözcüklerin anlamlarını tam olarak bilmemek onları gelişigüzel kullanmak anlatım bozukluğuna yol açar.

“Arkadaşını azımsamakla ayıp ediyorsun.” Burada anlatılmak istenen düşüncüyü “azımsamak” sözcüğü karşılayamaz. Yani sözcük yanlış anlamda kullanılmıştır. Cümledeki anlatım bozukluğunu ancak doğru sözcüğü kullanırsak düzeltebiliriz.

Azımsamak: Bir şeyin umulduğundan az olduğu yargısına varmak, az görmek, az bulmaktır.

Yukarıdaki cümlede “azımsamak” sözcüğü yerine “küçümsemek” sözcüğü kullanılırsa anlam bütünlüğü sağlanır.

“Arkadaşını küçümsemekle ayıp ediyorsun.”

küçümsemek: Değer ve önem vermemek, küçük görmek.

Aşağıdaki örneği inceleyiniz. Sözcüklerin yanlış anlamda kullanıldığı diğer cümleleri örnekten hareketle düzeltiniz.

ayrıntı / ayrıtlı

Gazetelerde **ayrıntı** açıklamalara yer verilmişti. ()

Gazetelerde **ayrıntılı** açıklamalara yer verilmişti. ()

Neden?

ayrıt : İki düzlemin ara kesiti.

ayrıntı : Bir bütünün önemce ikinci derecede olan öğelerinden her biri.

çekimser- çekingen

Senin yüzünden oyunu kaybettik. ()

Senin yüzünden oyunu kaybettik. ()

Neden?

çekimser : Oy vermekten, eğilim göstermekten veya bir şey yapmaktan kaçınan.

çekingen : Her şeyden çekinen, ürkek, sıkılgan, tutuk (kimse).

özverili- özenli

Onunçalışmalarıyla bu güzelliğe ulaştı burası. ()

Onun çalışmalarıyla bu güzelliğe ulaştı burası. ()

Neden?

özenli : Özen gösterilerek yapılan iş, özenle çalışan kimse.

özverili : Özveri ile davranan, özveren, fedakâr.

B. Anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanılması: Bu tür anlatım bozuklukları; cümle içinde yer alan sözcüklerin düşünce ve davranış olarak birbirini tutmaması, birbirine ters düşmesi durumlarıyla ortaya çıkar.

Bu akşam **mutlaka** bize gelmenizi **umuyorum**.

“Mutlaka” sözcüğü “kesinlik” bildirmektedir. “Ummak” sözcüğü ise bir şeyin olmasını istemek beklemek, anlamını taşımaktadır. Yani bu iki sözcük anlamca birbiriyle çelişmektedir. Dolayısıyla anlatım bozukluğu oluşturmaktadır.

Cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için bu iki sözcüğü birarada kullanmamamız gerekmektedir.

Cümle “Bu akşam mutlaka bize gelmelisiniz.” ya da “Bu akşam bize gelmenizi umuyorum.” şeklinde düzenlenirse anlatım bozukluğu ortadan kalkar.

Aşağıdaki örneği inceleyiniz. Anlamca çelişen sözcükler renkli yazılmıştır. Bu cümlelerin doğrularını ilgili boşluklara yazınız.

Burada **tam** bir saate **yakın** seni bekledim.

.....

Akşam **hiç kuşkusuz** sizde toplanmış **olabilirler**.

.....

Sınavları **mutlaka** geçeceğimi **umuyorum**.

.....

C. Sözcüğün yanlış yerde kullanılması: Sözcükler cümle içinde görevlerine uygun yerlerde kullanılmazlarsa anlatım bozuklukları oluşur.

Sabahları ilk gazeteciden gazeteyi ben alırım. Bu cümlede yer alan “ilk” sözcüğü yanlış yerde kullanılmıştır ve anlatım bozukluğuna yol açmıştır. Cümle “**Sabahları gazeteciden ilk gazeteyi ben alırım.**” şeklinde düzenlenirse anlatım bozukluğu ortadan kalkar.

Aşağıdaki örneği inceleyiniz. Cümledeki altı çizili sözcüklerin yerlerine dikkat ediniz. Bu cümlelerin doğru biçimlerini ilgili boşluklara yazınız.

Ablam henüz pastayı yapmamış. (Yanlış)

Ablam pastayı henüz yapmamış. (Doğru)

Belediye başkanının ısrarıyla belediyenin düzenlediği yarışmaya katıldı.

.....

On beş yıllık apartmanımızın komşusu evini satıyor.

.....

D. Gereksiz sözcük kullanılması: Yakın veya eş anlamlı sözcüklerin birarada kullanılması anlatım bozukluğu yaratır. Cümleler açık, anlaşılır ve duru olmalıdır. Bu tür bir kullanım cümlenin duruluğunu bozar.

Her sabah **yayan yürüyerek** okula gider.

Bu cümlede “yayan” sözcüğü gereksizdir. Bu sözcüğün sözlük anlamı; yaya yürüyendir. Zaten cümlede “yürüyerek” sözüyle hiçbir araç kullanmadığı belirtilmiştir.

Aşağıdaki örneği inceleyiniz. Cümledeki altı çizili sözcüklerin anlamlarına dikkat ediniz. Bu cümlelerin doğru biçimlerini ilgili boşluklara yazınız.

Ömrü boyunca kardeşine **yardım etti, destekledi.**

Ömrü boyunca kardeşine yardım etti.

Yeni yılınızı **kutlar, mutluluklar dilerim.**

.....

Büyüklerine, annesine babasına karşı çok saygılıydı.

.....

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

Aşağıda tiyatro alanında incelemeleri ve çalışmalarıyla tanınmış Metin And'ın tiyatro ve tiyatro izleyicisinin davranışlarını anlatan bir eleştiri yazısı okuyacaksınız.

SEYİRCİ VE TİYATRO ANLAYIŞI

Denebilir ki seyirci, tiyatronun en önemli ve vazgeçilmez ögesidir. Bir roman, şiir okuyucusu yalnızdır, müzik de yalnız dinlenebilir, sinema bir kişiye de oynanabilir, bin kişiye de ikisi arasında bir nitelik ayrımı olmaz. Bir radyo dramını hiç kimse dinlemese de olur, bir televizyon oyununu, tek başına seyredebiliriz. Tiyatro ise gücünü seyirciden alan, tek varlık nedeni bu olan ancak seyirci ile bütünlenen bir topluluk sanatı ve eylemidir. Bir oyunun gösterisi, her seyirci önüne çıkışta yeniden doğar. Seyirci; varlığı ile oyunu ve oynayışı anlayarak yön verir, oyunu yargılar, bu yargılarını alkış, gülme, suskunluk, gürültü gibi sezilebilir davranış ve tepkilerle gösterdiği gibi, sahnedeki oyuncuların bir sezgiyle kavrayabildiği birtakım gizli duygudaşlık dalgalarıyla da gösterimi oluşturur.

“Bir ülkenin tiyatrosunun tarihi, her şeyden önce onun seyircisinin tarihidir.” denebilir. Beğenileri, toplumsal çatısı, eğilimleri ile halkının ruhunu yansıtır.

Muhsin Ertuğrul da seyirciyi üç kesime ayırır: Önce dünya ulusları içinde Alman ve Rus seyircisini gösterir. Bunlar bir tapınağa girer gibi sessiz ve saygılı davranırlar, Moskova Sanat Tiyatrosunda alkış bile yoktur. Bizdeki üç tür seyirciye gelince, bunlardan birinci kesim, böyle saygılı gerçek aydınlardır. İkinci kesimden olanlar geç gelirler, ayaklarını yere vurarak ses çıkarırlar, gösterim sırasında şeker, pasta yerler. Bunlar, yarım aydınlardır. Üçüncüsü ise fındık, fıstığı büyük gürültüyle yiyenlerdir, bunlar da yarım aydın olmayanlardır. Yazar, seyirciliğin görgüsü, kültürü için bu ölçüleri

kullanmaktadır. Hatta Vasfi Rıza Zobu anılarında 1924'te Muhsin Ertuğrul'un, Ferah Tiyatrosu döneminde seyirci için iki sayfalık "Tiyatro Adabı Bilmeyenler İçin" başlıklı bir uyarı yayınladığını anlatıyor, bu kapağın klişesini verdiği gibi maddeleri de şöyle sıralıyor.

Tiyatro eğlence yeri değil büyüklerin mektebidir.

Tiyatroya mümkün mertebe temiz giyilip gidilir. Gürültüsüzce bir mevkiye (yere) oturulur.

Perdenin açılacağını duyuran işaretten sonra perde kapanıncaya kadar artık bir kelime bile konuşulmadan yalnız eser dinlenir.

Bir milletin bilgi ve anlayış seviyesi, sanat eserlerine ve sanatkârlarına gösterdiği alaka (ilgi) ile ölçülür.

Islık çalmak, ayaklarını yere vurmak, (lüzumsuz yerde) alkışlamak, takdir etmek demek değildir.

Metin AND

Metin And, tiyatroyu sadece eğlence aracı olarak görmüyor. Tiyatroyu kişiye ve topluma güzel değerler kazandıracak bir etkinlik olarak nitelendiriyor.

Siz, sahnede ya da televizyonda bir tiyatro eserini seyrettiniz mi? Neler hissettiniz? Bir dizi ya da filmde neleri farklı geldi size?

"Tiyatro eğlence yeri değil, büyüklerin mektebidir." sözüyle Muhsin Ertuğrul ne demek istemiş olabilir? Bu düşünceye katılıyor musunuz? Neden?

Günümüzün tiyatro sanatçılarından kimleri tanıyorsunuz? Onların oyunculuk güçleri ile diğer film ya da dizi sanatçılarının farklarını ayırt edebiliyor musunuz?

Trajedi, dram, komedi, aktör, aktris, dublör, replik terimlerini duydunuz mu? Bu terimlerin anlamlarını biliyor musunuz?

Aşağıdaki metni okuyunuz. Okuyacağınız metin bir tiyatro eseridir. Yay araç içindeki ifadeleri okuyunuz. Bunların neden verilmiş olduğunu tahmin etmeye çalışınız. Metni canlandırarak okuyunuz. Vermeniz gereken duyguları metnin bağlamından hareketle bulunuz. Olayın kahramanlarının duygularını anlamaya, karakterleri çözümlenmeye çalışınız. Bunun için de öncelikle sessiz okuma yapınız.

ESKİ ÇARIKLAR

I. BÖLÜM

II. SAHNE

(Oda, Kurban ile Feride bir döşek üzerine oturmuşlardır. Şükrü getirdiği çuvalı açmış, içindekileri çıkarmaktadır.)

ŞÜKRÜ - Gelirken yolda bir koyunu kurt kapmış, yerken gördüm... Tabancamı ateşledim, kaçtı kurt. Ateş yakıp pişirerek yedim birazını, çoğu da burada, getirdim işte... Postu da var. *(Çıkartır, kenara kor.)* Tarlalardan kâhmüt topladım *(çıkartır)* yeriz.. Bunlar da tayınlarım, komutanım vermişti, yola çıkarken. Hiç yemeden size getirdim. *(Çıkardığı birkaç somunu kenara kor.)* Suriye taraflarından Erzurum'a çekilirken yiyecek hiçbir şeyimiz kalmamıştı. Adım atamaz duruma gelmiştik açlıktan. Çarıklarımızı pişirip yemiştik de kurtulmuştuk ölümden... O günden sora eski çarıklarımı hiç atmadım, biriktirdim. Gelirken çuvala doldurdum, yollarda bulduklarımı da aldım. Açlık yediriyor bunları. *(Çuvaldan bir yığın eski çarık çıkarır.)* Fokur fokur kaynar suda pişti mi et gibi lezzetli geliyor insana...

KURBAN - Artık muhtaç olmayız. Aç kalmayız. Tarlalarımız var, sen varsın.

FERİDE - Topraklarımızı Topal Niyazi'ye kaptırmayız. *(Şükrü durgunlaşır.)*

KURBAN - Ekin zamanına kadar borç buluruz. Sen varsın ya alırız etraf köylerden.

ŞÜKRÜ - Ama şey... Ben gideceğim.

FERİDE - Nereye?

ŞÜKRÜ - Birliğime.

KURBAN - Ne zaman?

ŞÜKRÜ - Yarın.

FERİDE - Ama niye?

KURBAN - Daha bitmedi mi oğlum?

ŞÜKRÜ - Doğu bitti, Batı kaldı...

FERİDE - Batı neresi oğlum?

ŞÜKRÜ - Yunan gâvuru sarmış oraları.

KURBAN - Şimdi bu Ermeni işi tamam mı?

ŞÜKRÜ - Tamam... Temizledik evvel Allah. Kars'ı, Ardahan'ı, Artvin'i hep geri aldık. Karabekir Paşa'mız imza ettirdi hepsini.

FERİDE - Ermeni'den zalımı olmaz zaten. O tepelendikten sonra korku yok demektir.

KURBAN - Yunan buralara gelemez.

ŞÜKRÜ - Ama ben gideceğim.

KURBAN - Emir mi böyle?

ŞÜKRÜ - Hiç olmazsa birkaç ay burada kalmalısın oğlum.

ŞÜKRÜ - Gitmezsem kalleşlik olur. Alay komutanım bana güvendiği için verdi bu izni. Okumam yazmam olduğu için de sever beni.

Her şeye karşın, nahiyede yaşam sürmektedir. Mahalleli, Bekçi Memiş'in günün olaylarını içeren duyurusunu dinlemek için toplanır.

(Millet bahçesi ve çevresi, Kuşluk vakti. Bekçi Memiş davulunu çalarak dolaşır.)

BEKÇİ - Ey mahalleli... Duyduk duymadık demeyin... Nahiye Müdürünün emridir... Amerikanyadan gelen memur vardır... Öğlen vakti mahalleye gelecektir... Sizlerle görüşecektir... Duyduk duymadık demeyin... Millet bahçesinde hazır olasınız... Amerikanya mandası şey edecekmiş...

DUDU - (*Bekçinin önüne çıkar.*) Memiş, manda mı dağıtacaklarmış bizlere?

BEKÇİ - (*Alaylı*) He, camuş verecekler sana...

DUDU - De hele de... Sen hükümet adamısın bilirsin...

BEKÇİ - Çekil yolumdan Dudu... Hükümet adamıysam benimle böyle yağlı ballı konuşamazsın.

DUDU - Neye şiştin şiberdin birden Memiş... Hükümet adamı dediysen şahna olmadın ya... Ne mandasıymış bir söylesene..

BEKÇİ - Amerikan camuşu..

DUDU - Memiş...

BEKÇİ - Git de Topal Niyazi'den öğren, topalın çasudu, iki yüzlü Dudu...

- Neyettim ben sana Memiş?

Topal Niyazi, zengin ama din düşmanlarıyla iş birliği içinde olan güvenilemeyen biridir. Şükrü'nün karısı Hacer'e göz koymuştur.

Şükrü cepheye dönmeyi geciktirmek ister. Babasıyla aralarında tartışma başlar, sonunda babasını kıramaz, birliğine dönme kararı alır.

I. BÖLÜM

V. SAHNE

(*Odada Şükrü tüfeği temizlemekle meşguldür. Aşhanede Kurban, Feride ile tartışmakta, Hacer'e talimatlar vermektedir.*)

KURBAN - (*Hacer'e*) Getir torbasını. Koyabileceğiniz ne varsa koyun yol için.

FERİDE - Gidemez... Bizi böyle bırakamaz.

KURBAN - Gidecektir.

FERİDE - Ben gider müdüre yalvarırım... Hükümetin adamıdır, hâlımızı anlatırım.

KURBAN - Ne diye yalvaracaksın be karı... Askerdir bizim oğlumuz. İtimat

ederek izin vermişler. Kalleşliktir gitmemesi. (*Hacer'e*) Çabuk ol biraz.

FERİDE - Eşkiyanın ayakları altında kalacak namusumuz.

KURBAN - Kalmaz!

FERİDE - Allah bile razı olmaz abu zalımlığa..

KURBAN - Bana mı zalım dersin sen zalım avrat!

FERİDE - Sana değil Kurban.... Görmedin mi Topal Şeytanın diş bilemesini?

KURBAN - (*Tembih eder.*) Şükrü'ye karşı da böyle konuşmanı istemem avrat... Onu gözyaşlarıyla uğurlamaya kalkışmayasın.

(*Kurban odaya geçer. Kurban'la Şükrü odada, Feride ile Hacer aşhanede konuşurlar.*)

ŞÜKRÜ - (*Belinden tabancasını çıkarır.*) Bunu da bir kontrol edeyim.

KURBAN - Yolda yaparsın onu...

ŞÜKRÜ - Gidemem baba.

KURBAN - (*Kesin*) Gideceksin!

...

ŞÜKRÜ - Baba, atamsın, bugüne kadar sözünden çıkmadım, ama şimdi beni zorlama. Ne harpten, ne cepheden, ne de ölümden korktuğum var benim, anlasana..

KURBAN - Seni, ananın, babanın elini öpüp de dönesin diye yollamadılar mı? Emanet geldin oğlum.Emaneti sahibine yollarım ben. Hıyanet edemem ona...

ŞÜKRÜ - (*Kesin*) Gitmem baba.

KURBAN - Tövbe de oğul.

ŞÜKRÜ - Bu hususta varma üstüme.

KURBAN - Direnme Şükrü!..

ŞÜKRÜ - Namus meselesi bu.

KURBAN - Bana mı öğreteceksin namusu. O da emanettir.Ona da hıyanet ettirmem ben.

ŞÜKRÜ - Cepheye de namus için gitmiyor muyuz baba? Cephe gerisinde kirlendikten sonra neye yarar gitmek?

KURBAN - Kes yeter. (*Tüfeği sertçe alır.*) Öldü mü sanırsın sen beni. Doksan üçte vuruştum ben o namusum için.Şimdi cephe arkasında mı koruyamam sanırsın. Yollardan toplayıp getirdiğin eski çarıklar kadar da mı işe yaramaz oldum? Eski çarığım ben, anladın mı, eski çarık... Hemen yola çıkacaksın, birliğine yetişeceksin. Değilse babalık hakkım haramdır sana. Değilse reddedirim evlatlıktan..

ŞÜKRÜ - (*Direnmesi kırılır, çaresiz*) Duana muhtacım.

Topal Niyazi, Şükrü'nün cepheye gidişinden yararlanarak Kurban Dede'nin evini basmak ister. Silahıyla tetikte bekleyen Kurban Dede'nin kurşunlarıyla can verir. Eser, Kurban Dede'nin sözleriyle biter.

KURBAN - Git Nahiye Müdürüne söyle, Buradayım ben ey mahalleli, ey komşular, ey ahali, doksan üç neferiyim ben... İşe yararım işte böyle, eski çarıklar gibi... Temizledim görüyorsunuz...Haber salın oğluma, rahat yürüsün düşman üstüne... Temizledim cephe gerisindeki pisliği temizledim işte...

Yahya AKENGİN

OKUMA, ANLAMA

Yahya Akengin günümüz yazarlarından. Yazar ulusal kültürümüzü, yurt sevgisini, insan sevgisini, çevre sevgisini eserlerine konu alarak işlemiştir. Şiir, roman, tiyatro dallarında eserleri vardır.

Bu eserinde Kurtuluş Savaşı'mızdan kesitler vermektedir. Bu kesitleri Feride, Kurban Dede, Şükrü arasındaki konuşmalarla okuyucuya / izleyiciye sunmaktadır.

O dönemde ülkemizin içinde bulunduğu kötü durum karşılıklı diyaloglarla bizlere aktarılmaktadır. Yokluk, acı, savaşa katılanlar, savaştan çıkar sağlayanlar, düşmanla iş birliği içinde olanlar, hırsızlar, namus düşmanları eserin döngüsünü oluşturmaktadır.

Bu eser yaşamın acıklı ve gülünç yönlerini birarada vermektedir.

“Amerikanya mandası şey edecekmış.”

“He, camuş verecekler sana...”

“Sen hükümet adamısın bilirsin...”

“ ... benimle böyle yağlı ballı konuşamazsın.”

Metinden alıntı bu konuşmalar parçaya canlılık veriyor. Halk arasında, doğal olan bu diyaloglarla yazar kendine özgü farklı bir anlatım sunuyor.

Aşağıdaki sözcükleri ve anlamlarını inceleyiniz. Bu sözcükleri daha önce hiç duydunuz mu? Neden?

camuş	:	Camuz, manda.
çaşut	:	Muhbir, ara bozucu.
kahmut	:	Tarlalarda biten bir otun kökü.
şahna	:	Vergi toplayan.
şibermek	:	Şırmarmak.

Bu sözcüklerin geçtiği yerlerde anlamı tam oturtamadıysanız, anlamlarını öğrendikten sonra bu cümleleri bir kez daha okuyunuz.

Aşağıdaki soruları metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Feride, Şükrü, Kurban Dede kimlerdir? Kısaca tanıtınız.

.....

2. Savaşın çok zor koşullarda yapıldığını, insanların ayakta kalabilmek için çok mücadele verdiğini hangi sözlerinden anlıyorsunuz?

.....

3. Kurban Dede'nin son sözlerini nasıl yorumluyorsunuz? Kurban Dede bu vatan için daha önce de mücadeleye katılmış mı?

.....

4. Esere niçin “Eski Çarıklar” adı verilmiş olabilir? Bunu parçadan hareketle çıkarabilir miyiz?

.....

5. Size bu oyunda oynamanız için bir teklifte bulunulsaydı hangi rolü oynamak isterdiniz? Neden?

.....

Okuduğunuz metin bir tiyatro eseriymiş. İnsan yaşamını, sahnede, izleyiciler önünde canlandırma sanatına tiyatro denir.

Tiyatro insanlık tarihi kadar eski bir sanat dalıdır. Bizde tiyatronun ne zaman başladığı kesin olarak bilinmemektedir.

Sahnede oynanmak amacıyla yazılmış eserlere tiyatro eseri denir. Tiyatroda olaylar oluş hâliyle verilir. Yani oyuncu tarafından doğrudan doğruya canlandırılır. Her tiyatro eserinde perde, sahne olayı, konu, kişiler vardır.

Tiyatro eserini olay, kişiler ve anlatım (üslup) oluşturur.

Olay: Tiyatro eserinin konusunu oluşturur. Olay yaşamdan alınır ya da gerçek olabilecek şeylerden seçilir.

Kişiler: Tiyatro oyunundaki eylemleri gerçekleştirecek varlıklardır.

Üslup: Tiyatro eseri yazarının duyuş, düşünüş, anlatış özelliklerini yansıtır.

Oyuncu: Rolü sahnede canlandıran kişiye oyuncu denir. Erkek oyuncuya aktör, kadın oyuncuya aktris denir.

Sahne: Tiyatro oyununun oynandığı, olayın geçti yerdur.

Seyirci: Tiyatro izleyicisine seyirci denir.

Dekor: Sahneyi eserin konusuna göre döşeyip hazırlamada kullanılan eşyalara dekor denir.

Dublör: Tiyatro ve sinemada bir rolün yedek oyuncusu.

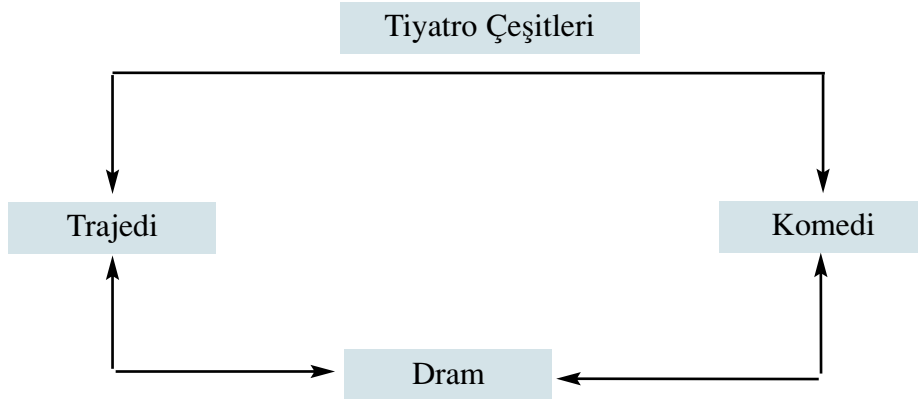
Rol: Sahne sanatlarında oyuncuların eser kişilerini sahnede canlandırması.

Senaryo: Tiyatro, sinema, televizyon veya radyo eserlerinin sahnelerini ve akışını gösteren yazılı metin.

Senarist: Tiyatro eserinin sahnelerini yazan kişi.

Aşağıdaki tabloya bakınız.

Yaşamın acıklı yönlerini göstermek amacıyla yazılmış tiyatro eserine trajedi, İzleyiciyi güldüren, eğlendiren, eğlendirirken de düşündüren tiyatro türüne komedi, Yaşamın acıklı ve gülünç yönlerini bir arada yansıtan tiyatro türüne de dram denir.

Buna göre okuduğunuz tiyatro eserinin türü nedir? Neden?

Okuduğunuz tiyatro eserinin türüÇünkü bu eserde;
.....vardır.

KONUŞMA, ANLAMA

Günlük hayatımızın bir kısmı kendimizden büyüklerle, küçüklerle ya da arkadaşlarımızla konuşarak geçer. Bilindiği gibi “İnsanlar konuşa konuşa anlaşır.” Konuşmaların karşılıklı sevgi ve saygı üzerine kurulması sağlıklı bir ilişkinin ilk şartıdır.

Kendimizden büyüklerle konuşurken onların bizden daha tecrübeli, bilgili, görgülü olduklarını unutmamalı; davranış ve konuşmalarımızda saygılı olmalıyız. Büyüklerle konuşurken; kırıcı, alaycı, sert, saygısız tutum ve davranışlardan kaçınmalıyız. Görüşlerine katılmasak bile bunu uygun bir şekilde dile getirmeliyiz.

Kendimizden küçüklerle konuşurken onların bizden sevgi ve ilgi beklediğini unutmamalıyız. Onlara karşı samimi bir tavır sergilemeliyiz. Söyleyeceklerimizi onların anlayabileceği, ilgilerini çekebilecek biçimde anlatmalıyız.

Arkadaşlarımızla konuşurken “samimiyetin ince bir çizgisi olduğunu” unutmadan konuşmamızı sürdürmeliyiz.

Karşımızdakiler kim olursa olsun saygı kuralları çerçevesinde konuşmalıyız. Karşımızdakileri küçümsemeden, hafife almadan konuşmalıyız. Övünmeden, kırmadan, kızmadan tamamlamalıyız konuşmalarımızı.

Bulduğunuz toplumda sevgi kazanmak ve saygı görmek istiyorsanız lütfen bu uyarıları dikkate alınız.

A) Kendini Tanıtma

Kim olduğunuzu başkalarına bildirmeye tanıtma denir. Yeni girdiğimiz bir ortamda yeni yeni insanlarla karşılaştığımızda kendimizi tanıtmamız gerekir.

Kendimizi tanıtırken gereksiz bilgiler vermekten kaçınmalıyız. Ayrıntıları anlatıp insanları gereksiz yere meşgul etmemeliyiz.

Yeni bir işe girdiniz. Karşınızda sizi tanımayan bir grup var. Kısaca kendinizi nasıl tanıtırınız? Yazınız.

.....

C) Teşekkür Etme, Özür Dileme

Bize yapılan her türlü iyilik ve incelik karşısında sevindiğimizi belirtmemiz gerekir.

İstmeden yaptığımız bir hareket, yerine getiremediğimiz bir sorumluluk, insanlara verdiğimiz rahatsızlık vb. hatalar için de özür dilemesini bilmeliyiz.

Teşekkür ederek güzellikleri çoğaltabilir, özür dileyerek çirkinlikleri yok edebiliriz. İnsan olmanın gereği de bu değil mi?

Ç) Telefonda Konuşma

Günümüzde insanlar neredeyse yüz yüze konuştukları süre kadar telefonla da aynı iletişimi kurmak durumunda kalıyorlar. Telefon günlük hayatın kolaylıklarından biridir ama telefonda konuşma kurallarına da uymak zorundayız.

- Bizi arayana kendimizi tanıtmalı, karşımızdakinin de kim olduğunu sormalıyız. Biz birini aramışsak kendimizi tanıtmalı, kiminle görüştüğümüzü sormalıyız.
- “Kimsin?”, “Ne var?”, “Kimi aradın?” vb. kaba sözlerden kaçınmalıyız.
- Telefonda uzun uzun konuşmamalıyız. Söyleyeceklerimizi kısa, açık cümlelerle ifade etmeliyiz. Gereksiz ayrıntılara girmeden, karşımızdaki kişinin zamanını almadan, kendi zamanımızdan çalmadan konuşmalıyız.
- Ses tonumuzu iyi ayarlamalıyız. Karşımızdakinin duyabileceği bir tonda konuşmalıyız.

Telefon konuşmalarınızda bu kurallara uyuyor musunuz? İletişim konusunda eksiklerinizi görebildiniz mi?

D) Bayram, Ziyaret, Tebrik, Taziye, Karşılama, Uğurlama Konuşmaları

Yerinde ve zamanında yapılacak konuşmalar vardır. Bir düğün, nişan, sünnet olayında yapacağınız kutlama konuşmasıyla vefat eden bir kişinin ailesine yapacağımız taziye (baş sağlığı dileme) konuşması aynı içerikte ve aynı duygularla yapılamaz.

Ziyaretimize gelen tanıdığımız ya da tanımadığımız kişileri karşılama konuşmasıyla onları uğurlarken uğurlama konuşması yaparız.

Hasta ziyaretlerinde iyilik dileklerimizi, bayramlarda mutluluk temennilerimizi ifade ederiz.

İnsanlarla güzel iletişim kurmalı ve onlarla bildiğimiz güzellikleri paylaşmalıyız.

Hoş geldiniz.	→	Karşılama konuşması
Yolunuz açık olsun.	→	
Hayırlı yolculuklar.	→	
Allah başka acı göstermesin.	→	
Geçmiş olsun.	→	
Daha nice bayramlara.	→	
Allah sabırlar versin.	→	
Çok memnun olduk.	→	
Yine bekleriz.	→	
Bayramınız kutlu olsun.	→	

YAZMA, ANLAMA

Ünlü ile biten bir kelime ünlü ile başlayan bir ek alırsa iki ünlü yanyana gelmiş olur. Türkçede iki ünlünün yan yana gelmeyeceğini daha önce öğrenmiştik.

Bu durumda iki ünlü arasına bir kaynaştırma harfi girer. “YaŞaSıN” sözcüğündeki ünsüzler kaynaştırma harfleridir.

Aşağıdaki tabloda yer alan sözcükleri inceleyiniz. Kaynaştırma harflerinin hangi durumda kullanıldığını tespit ediniz.

kapının anahtarı	kapı-n-ın anahtarı	-n kaynaştırma harfi
odanın perçeresi	oda-n-ın pencere-s-i	-n / - s kaynaştırma
ikişer kitap	iki-ş-er kitap	-ş kaynaştırma
yiyecek ekmek	ye(i) -y-ecek ekmek	-y kaynaştırma

Ünlü Düşmesi

a) İkinci hecesinde dar ünlü bulunan iki heceli sözcükler ünlü ile başlayan bir ek aldığı anda ikinci hecedeki ünlü düşer.

Aşağıdaki tabloyu inceleyiniz.

alın	-1	alnı	Düşmüş alnını yaralamış
burun	-1 (u)	burnu	Burnu düşse almayacak.
ağız	-1	ağzı	Ağzını bıçak açmıyordu.
omuz	-1 (u)	omzu	Kıştan bu yana omzu ağrıyordu.
beyin	-1 (i)	beyni	Beyni dönmüştü sanki.
karın	-1	karnı	Karnı çok acıkmış.
akıl	-1	aklı	Aklı fikri oyunda.

b) İkinci hecesinde “v, y, r” ünsüzü bulunan fiil köklerinden ad türetirken ünlü düşmesi olur.

Aşağıdaki tabloyu inceleyiniz.

kıvrır	-ık	kıvrır-ık	kıvrık	Saçları kıvrık gözleri maviydi.
sıyrır	-ık	sıyrır-ık	sıyrık	Küçük sıyrığı büyütüyor.
devir	-im	devir-im	devrim	Bu teknolojiye son devrim.
kavur	-uk	kavur-uk	kavruk	Bu yıl ekinler kavruk kaldı.

c) Addan fiil üretme ve eki olan “-le” sesli düşmesine neden olur.

koku- la → kokla
sızı- la → sızla
yumurta- la → yumurtla

Ünlü Daralması

“-yor” eki kendisinden önce gelen düz-geniş (a-e) ünlüyü, dar ünlülerini (ı, i,u, ü) dönüştürür.

anla-yor	→	anlıyor
bilme-yor	→	bilmiyor
incele-yor	→	inceliyor
kalma-yor	→	kalmıyor
dalma-yor	→	dalmıyor

Ünsüz Düşmesi

“k” ünsüzüyle biten kimi sözcüklere “cik” eki ulandığında sözcüğün sorundaki “k” düşer.

küçük- l	→	küçülmek
ufak- l	→	ufalmak
yüksek- l	→	yükselmek
seyrek - l	→	seyrelmek

DİL BİLGİSİ

Dil yanlışlarının karşımıza dört şekilde çıktığını bir önceki konumuzda söylemiştik ve sözcük düzeyinde yapılan yanlışlardan bahsetmiştik. Bu konumuzda; tonlama, deyim, atasözü ve cümle düzeyinde yanlışları anlatacağız.

Tamlamalar ile ilgili anlatım bozukluklarında; tamlayan veya tamlanan eksikliğinden ya da fazlalığından kaynaklanan bozukluklara rastlanır.

“Okul müdür ve öğretmenler bu yıl da çok yorulmuşlar.” cümlesinde “okul müdür” değil “okul müdürü” biçiminde kullanılırsa tamlama doğru kullanılmış olur. Tamlamadaki eksiklik anlatımı bozmaktadır.

“Bahçenin ortasındaki ağacı kesmişler.” cümlesinde -ki eki gereksizdir. Zaten ağacın nerede olduğu “ortasında” sözcüğüyle belirtilmiştir.

Aşağıda yer alan cümlelerdeki tamlama eksikliğinden ya da fazlalığından kaynaklanan anlatım bozukluklarını düzeltiniz.

- Ev çatısı akmaya başlamış, tamir etmek lazım.

.....

- **At araba** yoldan çıkmış, at da yaralanmış.

.....

- **Deniz ortası** kocaman bir gemi...

.....

Deyim ve atasözleri anlamları dışında kullanılırsa anlatım bozukluğuna yol açar.

“**Karnım zil çalıyor hiç acıkmadım.**” cümlesinde karnı zil çalmak deyiminin kullanılması anlatım bozukluğu oluşturmuştur. Deyim “**çok acıkmış olmak**” anlamındadır. Oysa cümledeki yargı “**acıkmamak**” üzerine oluşturulmuştur. Cümle “**Karnım zil çalıyor, acıktım.**” biçiminde verilseydi herhangi bir bozukluk söz konusu olmazdı.

Aşağıda yer alan cümlelerdeki altı çizili deyimleri anlamlarına uygun cümlelerde kullanınız.

- **gözünde büyümek:** Bir şeye bir kimseye olduğundan büyük ya da küçük görünmek.

Buradan kalkıp eve gitmek inan ki gözümde büyüyor.

- **içine kapanmak:** Çevresindeki kişilerle ilişki kurmamak, duygularını kimseye açmamak.

.....

- **yüzünden düşen bin parça:** Suratı asık, canının çok sıkıldığı yüzünden açıkça belli.

.....

Deyimler ve atasözleri kalıplaşmış ifadelerdir. Bunları oluşturan sözcükler çıkarılamaz, yer değiştiremez.

Aşağıdaki cümlelerde anlatım bozuklukları vardır. Bu bozuklukları bularak, düzeltiniz.

- İki kelek bir koltuğa sığmaz.

.....

- Ağaç fidanken eğilir.

.....

- Bana dokunmayan yılan elli yıl yaşasın.
.....

Bir cümlede özne bulunmaması ya da sıralı cümlelerde bir cümlenin öznesinin diğer cümleyi karşılamaması anlatım bozukluğuna yol açar.

“Dedesinin durumu gittikçe ağırlaşıyor, yerinden kalkamıyordu.” cümlesinde “yerinden kalkamayanın” belirtilmesi gerekmektedir.

Cümledeki anlatım bozukluğu bu şekilde giderilebilir.

“Dedesinin durumu gittikçe ağırlaşıyor, dedesi yerinden kalkamıyordu.”

Aşağıdaki cümlelerde özne eksikliğinden kaynaklı anlatım bozuklukları vardır. Verilen örneği inceleyerek bu bozuklukları düzeltiniz.

- Ayça'nın bebeği kaybolmuş, çok üzülüyor.
.....

- Mutfağın çeşmesi bozulmuş, su akıtıyor.
.....

- Kimse işini yapmıyor, bahçede oturuyordu.
.....

Cümlelerde herhangi bir ögenin bulunmaması anlatım bozukluğuna yol açar.

“Sana hiç kızmıyoruz,çok seviyoruz.” cümlesinde “Kimi?” sorusuna cevap verecek öge yoktur. Yani cümlenin nesnesi eksiktir, dolayısıyla anlatım bozukluğu bulunmaktadır. Cümleyi “Sana hiç kızmıyor, seni çok seviyoruz.” biçiminde düzenlersek anlatımdaki bozukluk giderilecektir.

Aşağıdaki cümlelerde nesne eksikliğinden kaynaklı anlatım bozuklukları vardır. Size verilen örnekten yola çıkarak bu bozuklukları düzeltiniz.

- Yaz tatillerinde köye gelir, sevindirirdi.
.....
- Kayıp düşen adama yardım etti, ambulansa bindirdi.
.....
- Çocuklara ödev verirdi, kontrol etti.
.....

Aşağıdaki örnek cümleyi inceleyiniz. Diğer cümlelerde dolaylı tümleş eksikliğinden kaynaklanan anlatım bozukluklarını da siz düzeltiniz.

- “Geçen yaz Antalya’ya gittik, bir ay kaldık.” cümlesi “Nerede?” sorusuna cevap vermemektedir. Tümleş eksikliği vardır. Bundan dolayı anlatım bozukluğu oluşmuştur.

“Geçen yaz Antalya’ya gittik, orada bir ay kaldık.” biçiminde cümle tamamlanırsa anlatım bozukluğu da ortadan kalkmış olacaktır.

- Hikâye, bir adamın mücadelesi anlatılmaktadır. (Nerede?)
.....
- Eve girdi mi çıktı mı anlamadım. (Nereden?)
.....

Aşağıdaki örnek cümleyi inceleyiniz. Diğer cümlelerde yüklem eksikliğinden kaynaklanan anlatım bozukluklarını da siz düzeltiniz.

- Kedi dışarıda, ben içerde kaldık.
- Kedi dışarıda kaldı, ben içerde kaldım.
- Akşam yemeğinde yemek ve çorba içtim.
.....

- Ben de evde yemek, temizlik yaptım.

.....

Noktalama işaretlerinin kullanılmaması ya da yanlış yerlerde kullanılması anlatım karışıklığına yol açar.

“Polis arabasının yanında duruyordu.” cümlesinde şu soruya yanıt bulabiliyor muyuz? Polis arabasının yanında duran kim? Polis mi başka biri mi? Bu karışıklığı önlemek için uygun yerde virgül kullanmalıyız.

“Polis, arabasının yanında duruyordu.”

Aşağıdaki cümlelerde anlatım karışıklığını gideriniz.

- İhtiyar çınarın altında oturuyordu. (Oturan kim?)

.....

- Hırsız yargıç karşısında suçunu kabul etti. (Suçunu kabul eden kim?)

.....

ÖZET

Bu ünite de canlandırarak okuma, sessiz ve sesli okuma türlerini öğrendiniz.

Canlandırarak okumanın, okuduğunuz bölümde vermeniz gereken duyguyu metnin bağlamından hareketle yapılacağını öğrendiniz.

Bir yazarın yurt içinde veya yurt dışında yaptığı gezilerde gördüğü yerlerin ilgi çekici yönlerini, kendi görüş ve düşüncelerini katarak anlattığı yazılara gezi (seyahat) yazıları dendiğini öğrendiniz.

Gezi yazılarının belge niteliğinde kullanılabileceğini öğrendiniz.

Anlatıma yön veren amaçların genel özelliklerini öğrendiniz.

Açıklayıcı anlatımın bilgi vermeye yönelik olduğunu; tartışmacı anlatımın karşımızdakinin duygu, düşünce ve davranışını etkileyerek değiştirmek ve istenilen şekle yönlendirmek amacıyla yapıldığını; tasvirî anlatımın kelimelerle resim yapmak olduğunu; hikâye edici anlatımın ise yaşanmış ya da yaşanabilecek olayları başkalarına aktarmada kullanılan bir anlatım olduğunu öğrendiniz.

Sahne de oynanmak amacıyla yazılan eserlere tiyatro eseri dendiğini öğrendiniz. tiyatro çeşitlerini ve tiyatro terimlerini öğrendiniz.

Günlük konuşmalarımızda (kendini tanıtmak, tanıştırmak, teşekkür etmek, özür dilemek vb.) nelere dikkat etmeniz gerektiğini öğrendiniz.

Daha önceki sınıflarınızda öğrendiğiniz; ünlü ve ünsüzlerin genel özelliklerini, büyük-küçük ünlü uyumlarını, ünsüzlerle ilgili kuralları tekrar ettiniz, pekiştirdiniz.

Anlatım bozukluklarının nedenlerini öğrendiniz. Anlatım bozukluklarını nasıl giderebileceğinizi öğrendiniz.

TEST VI

1. “Bir yazarın gezip gördüğü yerleri anlatan yazılara.....denir.”

Yukarıdaki anlatımı aşağıdaki ifadelerin hangisiyle tamamlarsak doğru olur?

- A) Otobiyografi
 B) Makale
 C) Gezi yazısı
 D) Hatıra
2. Herhangi bir konu hakkında bilgi vermek ya da bir şey öğretmek amacıyla yapılan anlatımlara ne denir?
- A) Tasviri anlatım
 B) Açıklayıcı anlatım
 C) Tartışmacı anlatım
 D) Hikâye edici anlatım
3. “İnsan tasvirine portre denir. İnsanın dış (fizikî) niteliklerini tanıtan tasvirlerleportre; ruhsal niteliklerini tanıtan tasvirlerle deportre denir.”

Yukarıdaki boşlukları aşağıda yer alan seçeneklerdeki hangi ifadelerle tamamlarsak anlatım doğru olur?

- A) Sanatlı-öğretici
 B) Eğitici - öğretici
 C) Fizikî - ruhî
 D) Dolaylı - dolaysız
4. Sahnede oynanmak için yazılmış eserlere ne denir?
- A) Roman
 B) Tiyatro
 C) Hikâye
 D) Anı
5. Aşağıdakilerden hangisi günlük konuşmalardan farklıdır?
- A) Tanışma- tanıştırma
 B) Uğurlama konuşmaları
 C) Telefon etme
 D) Konferans verme

6. Aşağıdaki yazı türlerinden hangisi diğerlerinden farklı bir türdür?
- A) Hikâye
B) Masal
C) Tiyatro
D) Fıkra
7. “Dublör, rol, seyirci, senaryo” terimleri hangi sanat dalına aittir?
- A) Tiyatro
B) Bale
C) Edebiyat
D) Resim
8. “Ana dili eğitiminde amaç, Türkçemizle anlama ve anlatma becerileri kazandırmaktır.
Bu ise gençlere yalnız kuramsal bilgiler vermekle olmaz.”
- Bu paragrafta aşağıdaki anlatım türlerinden hangisi kullanılmıştır?
- A) Açıklayıcı anlatım
B) Betimleyici anlatım
C) Tartışmacı anlatım
D) Hikâye edici anlatım
9. Aşağıdaki sözcüklerin hangisinde ünlü düşmesi olmuştur?
- A) Sümbül der ki ben nazlıyım.
B) Çiğdem der ki ben âlâyım.
C) Nergis der ki be hey Tanrı.
D) Lale der ki boynum eğri.
10. Aşağıdaki deyimlerin hangisinde kalın ünlülerin tümü kullanılmıştır?
- A) Damarına basmak
B) Yoldan çıkmak
C) Kazı koz anlamak
D) Çoğu gitti azı kaldı

11. Aşağıdaki ünlülerin hangisinin özellikleri **yanlıştır**?
- A) o → kalın, yuvarlak, geniş
 B) a → kalın, dar, düz
 C) ü → ince, yuvarlak, dar
 D) e → ince, düz, geniş
12. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi büyük ünlü uyumuna aykırıdır?
- A) Kemancı romantik bir şarkı çalıyordu.
 B) Salonda bizden başka kimsecikler yoktu.
 C) Yemeğimizi soğutmamak için hemen yemeye başladık.
 D) Çatıları gören bu mekân çok güzeldi.
13. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangisi küçük ünlü uyumuna uygundur?
- A) Toplantı uzadıkça uzadı.
 B) Örümcek yeni ağını bizim balkona örmüş.
 C) Çatıdan aşağı bir tuğla düştü.
 D) Gösterisini okulun son günü yapacakmış.
14. “Kelimelerle resim yapmak” diye tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Tasvir
 B) Tahlil
 C) Hikâye
 D) Anlatım
15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?
- A) Bu yaz mutlaka tatile gideceğimizi umuyorum.
 B) Geç saatlere kadar dışarıda gezmiş.
 C) Ne dersen komşuna, o gelir başına.
 D) Annesini çok özlemiş onun için erken gitti.
16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?
- A) Küçük kız görmeyeli çok büyümüş.
 B) Tırnakları çok büyümüş, kir içindeydi.
 C) Bu yolu yürümek gözünde büyümüş.
 D) Büyümüş de bize yol gösteriyor.

